

รายงานผลโครงการกำหนดแนวทางและมาตรการทางกฎหมาย
ในการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกรัฐสภา
และเจ้าหน้าที่รัฐให้ปลอดจากการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

กลุ่มงานแผนงานและโครงการ
สำนักนโยบายและแผน

บทสรุปผู้บริหาร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และรัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมที่รัฐกำหนด และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่กำหนดให้ทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบ อีกทั้งการประกาศใช้พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่เน้นให้มีการปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกของการเป็นข้าราชการที่ซื่อสัตย์ สุจริต ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล ในการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐ

ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในฐานะเป็นหน่วยงานด้านนิติบัญญัติที่มีหน้าที่หลักในการสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา จึงจัด “โครงการกำหนดแนวทางและมาตรการทางกฎหมายในการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่รัฐให้ปลอดจากการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒” ขึ้น ตามแผนบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และ (ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภา และให้ข้าราชการรัฐสภามีมาตรฐานทางจริยธรรมยึดถือปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมและมีความโปร่งใสที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

การจัดโครงการกำหนดแนวทางและมาตรการทางกฎหมายในการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่รัฐให้ปลอดจากการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ดำเนินการจัดในวันศุกร์ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรมริชมอนด์ – สไตลลิช คอนเวนชัน จังหวัดนนทบุรี ในรูปแบบกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย กิจกรรมเวทีเสวนา การบรรยาย และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้เสนอแนะและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง) ประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภา

กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย คณะกรรมการจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา ผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๕๗ จากจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้

การจัดโครงการฯ ดังกล่าว มีการประเมินผลการดำเนินการจากแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ และแบบสอบถามข้อเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง) ประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภา โดยเปรียบเทียบมาตรฐานทางจริยธรรมตามพระราชบัญญัติมาตรฐานจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการรัฐสภาตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภาและที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปัจจุบัน) โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๒๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๒๓ ผลการประเมินสรุปได้ดังนี้

๑. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

๑.๑ ด้านวิทยากร ประกอบด้วย

- เทคนิคการนำเสนอ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๖๓
- การนำเสนอเนื้อหาสาระครบถ้วนและน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๒๘
- การตอบข้อซักถาม มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๐๓
- การบริหารเวลา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๐๘
- ความพึงพอใจในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๕๙

๑.๒ ด้านสถานที่ ประกอบด้วย

- สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๘๑
- ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๘๔
- ระยะเวลาที่มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๗๒

๑.๓ ด้านเนื้อหา/การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ประกอบด้วย

- ความรู้ความเข้าใจก่อนการสัมมนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐
- ความรู้ความเข้าใจหลังการสัมมนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๓๒
- ความรู้ แนวคิด ทักษะ และประสบการณ์ใหม่ ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๙๖
- การนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๘๐
- การนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๐๐
- รูปแบบการสัมมนาครั้งนี้มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๑๖

๑.๔ ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- หากมีการจัดสัมมนาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความโปร่งใสในครั้งต่อไป ผู้เข้าร่วมโครงการมีข้อเสนอแนะว่าควรจัดในเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต ความสามัคคี และความรับผิดชอบ ความโปร่งใสที่ใช้ตัวอย่างถ่ายทอดจากประสบการณ์จริง ระบบคุณธรรม บทบาทของผู้บริหาร และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ขององค์กร เป็นต้น

๒. แบบสอบถามข้อเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง) ประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภา โดยเปรียบเทียบมาตรฐานทางจริยธรรมตามพระราชบัญญัติมาตรฐานจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการรัฐสภาตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปัจจุบัน)

ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นในการปรับ/เพิ่มเติมข้อความของ (ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภา ในแต่ละข้อจำนวน ๘ ข้อ พอสรุปได้ดังนี้

- ข้อ ๔ ปรับข้อความ “เพื่อสนองคุณแผ่นดิน” เป็น “เพื่อตอบแทนคุณแผ่นดิน” และคำว่า “เจ้าหน้าที่รัฐสภา” ใช้คำว่า “ข้าราชการรัฐสภา” ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา (พ.ศ. ๒๕๕๔ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖)

- ข้อ ๖ เพิ่มข้อความตอนท้ายต่อจาก “ตามหน้าที่ของตน” เป็น “ตามหน้าที่ของตน และมีจิตสาธารณะ”

- ข้อ ๗ ปรับข้อความ “ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร” เป็น “ภาพลักษณ์ที่ดีของราชการ”

- ข้อ ๑๐ ปรับข้อความ “ต้องยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง” เป็น “ต้องกล้าตัดสินใจยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง”

- ข้อ ๑๑ ปรับข้อความ “เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลาง ทนทาน มีจิตให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา และประชาชน ด้วยอัธยาศัยไมตรี โดยไม่เลือกปฏิบัติพร้อมให้บริการอยู่เสมอ” เป็น “เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของความเป็นกลาง และไม่เลือกปฏิบัติ ไม่มีพฤติกรรมอันปรากฏในทางสาธารณะไม่ว่าจะในหรือนอกเวลาราชการที่อาจสร้างความเคลือบแคลงสงสัยในมิติของความเป็นกลางหรือการเลือกปฏิบัติ”

- ข้อ ๑๔ เพิ่มเติมนำคำว่า “จิตอาสา” หรือใช้คำว่า “จิตอาสา” แทนคำว่า “จิตสาธารณะ”
- ข้อ ๑๕ เพิ่มเติมข้อความ “เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องไม่นำอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัว มาร่วมใช้สาธารณูปโภคหรือทรัพยากรของทางราชการอันมีผลให้ส่วนราชการมีต้นทุนค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น”

- ข้อ ๑๖ ปรับข้อความ “เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา และไม่กระทำการเลียงประมวลจริยธรรมนี้” เป็น “เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างเคร่งครัดและไม่ละเว้นต่อข้อบัญญัติตามประมวลจริยธรรมนี้เป็นการปฏิบัติตามที่ไม่อาจละเว้นหรือเพิกเฉยได้ ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดเพื่อเป็นแบบอย่างและสร้างภาพลักษณ์แก่องค์กรในด้านนิติบัญญัติ”

ปัญหา/อุปสรรค

- ข้าราชการขาดความสนใจในการรับรู้ ขาดบทลงโทษที่ชัดเจนกับผู้กระทำความผิด
- พบพฤติกรรมผู้ไม่กระทำตามจริยธรรมไม่มีการรายงาน

แนวทางการแก้ไข

- ส่งเสริมบุคลากรที่มีจริยธรรมที่ดีให้เป็นต้นแบบอย่างต่อเนื่อง
- ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เสียงตามสาย เป็นต้น
- ควรเผยแพร่แสดงผลการไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมให้ทราบโดยทั่วกัน

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- เพิ่มข้อความในประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา หมวด ๓ กลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม ข้อ ๑๗ “ หัวหน้าส่วนราชการสังกัดรัฐสภาต้องดำเนินการให้มีกรรมการจริยธรรมโดยตำแหน่ง ดังนี้ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่กำกับด้านบริหารงานบุคคล ผู้อำนวยการสำนักด้านบุคลากรที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการให้ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

- ปรับคำว่า “ต้อง” เป็นคำว่า “ควร” เพราะ “ควร” เป็นคำที่ไม่มีสภาพบังคับ คำว่า “ต้อง” หมายถึง ทุกคนต้องปฏิบัติตาม หากไม่ปฏิบัติตามถือว่ามีความผิดต้องได้รับโทษ

กล่าวโดยสรุปของการจัดโครงการกำหนดแนวทางและมาตรการทางกฎหมายในการกำกับติดตามมาตรฐาน ทางจริยธรรมของสมาชิกรัฐสภา และเจ้าหน้าที่รัฐให้ปลอดจากการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อมูลจากรายงานผลโครงการฯ จะนำไปใช้ในการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงานจัดทำโครงการ/กิจกรรม ตามแผนบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในปีต่อไป ซึ่งโครงการฯ นี้ นอกจากจะเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และ (ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภาที่ถูกต้องแล้ว ยังทำให้ข้าราชการรัฐสภามีมาตรฐานทางจริยธรรม ยึดถือปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมและมีความโปร่งใสที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน อีกทั้ง ส่งผลต่อเสริมสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ร่วมกับองค์กรเครือข่ายเพื่อเสริมพลังสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตในการขับเคลื่อนด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของส่วนราชการสังกัดรัฐสภาต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
สารบัญ	จ
ส่วนที่ ๑ โครงการกำหนดแนวทางและมาตรการทางกฎหมายในการกำกับติดตาม มาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่รัฐให้ปลอดจากการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๑
ส่วนที่ ๒ สรุปประเด็นเวทีเสวนา หัวข้อเรื่อง “(ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภา”	๕
ส่วนที่ ๓ การบรรยายหัวข้อเรื่อง “จริยธรรมความโปร่งใส และการป้องกันผลประโยชน์ ทับซ้อนในองค์กร” และหัวข้อเรื่อง “การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ”	๙
ส่วนที่ ๔ สรุปการประเมินผลโครงการ	๑๔
ส่วนที่ ๕ ข้อเสนอแนะ (ร่าง) ประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภา โดยเปรียบเทียบ มาตรฐานทางจริยธรรมตาม พ.ร.บ. มาตรฐานจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรฐาน ทางจริยธรรมของข้าราชการรัฐสภาตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปัจจุบัน)	๒๑
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ตารางผลสรุปการประเมินโครงการ	
ภาคผนวก ข ตารางผลสรุปรายละเอียดข้อเสนอแนะ (ร่าง) ประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภา โดยเปรียบเทียบมาตรฐานทางจริยธรรมตาม พ.ร.บ. มาตรฐานจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการรัฐสภาตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปัจจุบัน)	

ส่วนที่ ๑

โครงการกำหนดแนวทางและมาตรการทางกฎหมาย ในการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่รัฐให้ปลอดจากการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดให้มีการสร้างมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบคุณธรรมและจริยธรรม โดยในมาตรา ๗๖ กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และรัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรม ที่รัฐกำหนด อีกทั้ง ปัจจุบันได้มีการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ความมั่งคั่ง และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน ทันสมัย เป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำ และเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติและการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม ในการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินให้มีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยเน้นให้มีการปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกของการเป็นข้าราชการที่ซื่อสัตย์ สุจริต ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ การกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่รัฐ

ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในฐานะเป็นหน่วยงานด้านนิติบัญญัติที่มีหน้าที่หลักในการสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติให้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา จึงเห็นควรจัด “โครงการกำหนดแนวทางและมาตรการทางกฎหมายในการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่รัฐให้ปลอดจากการทุจริต” ขึ้น ตามแผนบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยเป็นการรองรับการประกาศใช้พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และเพื่อให้ข้าราชการวุฒิสภามีมาตรฐานทางจริยธรรมยึดถือปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมและมีความโปร่งใสที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลดีให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจและความเชื่อมั่นศรัทธาต่อสถาบันนิติบัญญัติมากยิ่งขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และ (ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภา

๒. เพื่อให้ข้าราชการรัฐสภาที่มีมาตรฐานทางจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภานำไปสู่การยึดถือปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมและมีความโปร่งใสที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๓. ระยะเวลา/สถานที่ดำเนินการ

วันศุกร์ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรมริชมอนด์ – สไตล์ลิช คอนเวนชัน จังหวัดนนทบุรี

๔. เป้าหมาย

๑. จัดสัมมนา เรื่อง โครงการกำหนดแนวทางและมาตรการทางกฎหมายในการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่รัฐให้ปลอดจากการทุจริต

๒. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบคุณธรรม และจริยธรรม ตามรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๖๐ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

๕. งบประมาณดำเนินการ

งบประมาณแผนงานบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕๒๐,๐๐๐.- บาท (ห้าแสนสองหมื่นบาทถ้วน)

๖. รูปแบบกิจกรรมและกลุ่มเป้าหมายของโครงการ

๖.๑ กิจกรรมสัมมนา

ภาคเช้า - เวทีเสวนา ในหัวข้อ “(ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภา”

ภาคบ่าย - บรรยายในหัวข้อเรื่อง “จริยธรรมความโปร่งใส และการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
ในองค์กร

- บรรยายในหัวข้อเรื่อง “การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ
หน่วยงานภาครัฐ”

๖.๒ กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๓๕๐ คน ประกอบด้วย

๑. คณะกรรมการจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา	๓	คน
๒. ผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๒๑๐ คน ดังนี้		
- เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	๑	คน
- รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	๘	คน
- ที่ปรึกษา	๙	คน
- ผู้อำนวยการสำนัก	๒๒	คน
- ผู้บังคับบัญชากลุ่ม/กลุ่มงาน	๑๔๘	คน
- ข้าราชการที่เกี่ยวข้องของสำนักงานฯ	๒๕	คน
๓. ผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จำนวน ๑๒๕ คน ดังนี้		
- เลขาธิการวุฒิสภา	๑	คน
- รองเลขาธิการวุฒิสภา	๓	คน
- ที่ปรึกษา	๕	คน
- ผู้อำนวยการสำนัก	๑๓	คน
- ผู้บังคับบัญชากลุ่ม/กลุ่มงาน	๙๓	คน
- ข้าราชการที่เกี่ยวข้องของสำนักงานฯ	๑๐	คน

๔. ผู้บริหารและข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ๕ คน
๕. บุคลากรที่เกี่ยวข้อง/ผู้สังเกตการณ์ ๕ คน

๗. ตัวชี้วัด

ผลผลิต

- จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม
- ผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม มีความรู้ความเข้าใจพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และ (ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภา

ผลลัพธ์

- จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- ผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ มีความรู้ความเข้าใจพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และ (ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภา
- ข้าราชการของสำนักงานฯ ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมโดยมีการกระทำผิดวินัยน้อยกว่า ๒ เรื่อง/ปี

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์)

๑. ผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม มีความรู้ความเข้าใจพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และ (ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภา
๒. ผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาแนวทางการปฏิบัติตน ในทิศทางที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสร้างประโยชน์ให้กับสังคมได้อย่างถูกต้อง

๙. การติดตามและประเมินผล

๑. ประเมินผลจากแบบสอบถามผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม
๒. สรุปรายงานผลการดำเนินงานจัดโครงการ/กิจกรรมเสนอเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑๐. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กำหนดการ

โครงการกำหนดแนวทางและมาตรการทางกฎหมายในการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรม
ของสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่รัฐให้ปลอดจากการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
วันศุกร์ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒
ณ ห้องริชมอนด์ บอลรูม ๑ ชั้น ๔ โรงแรมริชมอนด์ - สโตร์ลิส คอนเวนชั่น จังหวัดนนทบุรี

เวลา	กำหนดการ
๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียนและรับเอกสารสัมมนา
๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.	พิธีเปิด - ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน กล่าวรายงาน - เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ประธานในพิธีกล่าวเปิดโครงการ
๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	เวทีเสวนา หัวข้อเรื่อง “(ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภา” โดย - นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์ ที่ปรึกษาประจำสถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ - ว่าที่ร้อยตรี วินัย ชาศรียานุกโยค อ.ก.ร.ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานราชการของรัฐสภา - นายพิรุฬ เพียรล้ำเลิศ ที่ปรึกษาระบบราชการ สำนักงาน ก.พ. - นายนิวัฒน์ งามวิสัย นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการเสวนาโดย นายเกรียงไกร หอมจันทร์เทศ
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.	บรรยายในหัวข้อ “จริยธรรมความโปร่งใส และการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในองค์กร” โดย นายชาติรี ทองสารี ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	บรรยายในหัวข้อ “การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ” โดย นางสาวชนิตา อาคมวัฒน์ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบและวิชาการ สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	ประเมินผลการสัมมนา/ปิดการสัมมนา

หมายเหตุ : เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ และ ๑๔.๓๐ - ๑๕.๐๐ นาฬิกา พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม

ส่วนที่ ๒

สรุปประเด็นการเสวนา หัวข้อเรื่อง “(ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภา”

กิจกรรมเวทีเสวนา หัวข้อเรื่อง “(ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภา” โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์ ที่ปรึกษาประจำสถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการว่าที่ร้อยตรี วินัย ชาคเรียนุโยค อ.ก.ร. ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานราชการของรัฐสภา นายพิรุฬ เพียรล้ำเลิศ ที่ปรึกษาระบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) นายนิวัฒน์ งามวิสัย นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และนายเกรียงไกร หอมจันทร์เทศ ผู้ดำเนินการเสวนา โดยสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ วรรคสาม กำหนดให้ “รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว” และการประกาศใช้พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมาตรา ๕ มาตรฐานทางจริยธรรม คือ หลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย

(๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

(๓) กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

(๔) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและมีจิตสาธารณะ

(๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

(๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

ทั้งนี้ มาตรฐานทางจริยธรรมทั้ง ๗ ข้อนี้ จะเป็นหลักสำคัญในการนำมาใช้ในการจัดทำประมวลจริยธรรมหน่วยงานของรัฐ ที่จะกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการนำมาใช้ถือปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่รัฐ เกี่ยวกับการกระทำคุณงามความดี การตัดสินความถูกต้อง ข้อควรประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ การดำรงตนในการกระทำความดี ละเว้นความชั่ว เป็นต้น

สำหรับ (ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภา ได้ดำเนินการสอดรับตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๒ และตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยนำไปใช้ประกอบในการพิจารณาจัดทำประมวลจริยธรรมด้วย เพื่อให้การจัดทำประมวลจริยธรรมในภาครัฐมีมาตรฐานทางจริยธรรมในระดับเดียวกัน อีกทั้งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๑๒ กำหนดให้มาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการรัฐสภาให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่ ก.ร. กำหนด และมาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวจะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ รวมทั้งระบุให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมให้ถือว่าเป็นความผิดทางวินัยด้วย โดย (ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภาจะกำหนดให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ โดยมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่เพื่อสนองคุณของแผ่นดิน รักษาประโยชน์ของประเทศชาติ ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๒. เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยยอมรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของส่วนรวม รวมถึงคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย อีกทั้งไม่ดำเนินการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ระบบการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓. เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน โดยไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่นมาประกอบการใช้ดุลยพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้นหรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดหรือดำรงตำแหน่งใด หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบตามหน้าที่ของตน

๔. เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องรู้รักสามัคคี และต้องภักดีต่อองค์กร โดยเชิดชูองค์กร ปฏิบัติงานโดยยึดมั่นเป้าหมายขององค์กรเป็นหลัก ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี รักษาวัฒนธรรมและภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร รวมทั้งเคารพสถานที่และช่วยกันรักษาความสงบเรียบร้อยในองค์กร

๕. เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยมุ่งมั่นที่จะทำงานให้เกิดผลดีแก่องค์กรและประโยชน์ส่วนรวม เน้นการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กร ให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีกลไกให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้

๖. เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยยึดมั่นปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักคุณธรรม มีความซื่อตรง ไม่คดโกง ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ไม่ประพฤติดนเป็นที่ยึดมั่นปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักคุณธรรม มีความซื่อตรง ไม่คดโกง ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ไม่ประพฤติดนเป็นที่ยึดมั่นปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักคุณธรรม

๗. เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และชอบด้วยกฎหมาย โดยยึดมั่นในหลักการและถือปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ยึดหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพในการปฏิบัติงาน กล่าวคือ กล่าวทำและกล่าวรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มุ่งที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม โดยปราศจากอคติ และไม่ยอมโอนอ่อนผ่อนตามอิทธิพลใด

๘. เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลางทางการเมือง มีจิตให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา และประชาชน ด้วยอัธยาศัยไมตรี โดยไม่เลือกปฏิบัติ พร้อมให้บริการอยู่เสมอ

๙. เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แก่สมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา และประชาชน ภายใต้กรอบของกฎหมายอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง โดยรักษาความลับของทางราชการและความลับอื่นที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือจากผู้มาติดต่อราชการ เว้นแต่การเปิดเผยนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรม หรือการตรวจสอบตามที่กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับกำหนด และปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

๑๐. เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องให้เกียรติแก่สมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ประชาชน ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และไม่ก้าวก่ายสิทธิส่วนบุคคลหรือเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น

๑๑. เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องเสียสละ มีความขยันหมั่นเพียร อุทิศเวลาให้งานอย่างเต็มที่ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ มีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและผู้อื่น โดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนอื่นใด

๑๒. เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องประหยัด โดยการใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการ และสิทธิประโยชน์ที่ราชการจัดให้อย่างคุ้มค่าสมประโยชน์ของทางราชการ รวมทั้งไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น

๑๓. เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา และไม่กระทำการเลียงประมวลจริยธรรมนี้

สำหรับพระราชบัญญัติจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประกาศใช้ นั้น สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดไว้ในกลยุทธ์ที่ ๓ การเสริมสร้างเกียรติภูมิและคุณภาพข้าราชการ (Civil Service of Integrity & Passion) ตามยุทธศาสตร์สำนักงาน ก.พ. ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) โดยมี ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมของสำนักงาน ก.พ. ที่ดำเนินการขับเคลื่อน ผลักดัน รวมถึงเสนอแนะนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

เพื่อสร้างวัฒนธรรมให้ราชการมีความโปร่งใส สะอาด โดยในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙ ได้มีมติมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับดูแลหน่วยงานผู้รับผิดชอบการดำเนินการเตรียมการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๒ โดยการจัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรมบุคคลของหน่วยงานของรัฐตามที่รัฐธรรมนูญฯ กำหนด ในมาตรา ๗๖ วรรคสาม และมาตรา ๒๕๘ ข.(๓) และ(๔) โดยให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ร่วมกับองค์กรกลางบริหารงานบุคคลประเภทต่างๆ รับผิดชอบดำเนินการ และจัดให้มีการประชุมผู้แทนองค์กรกลางบริหารงานบุคคลประเภทต่างๆ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรม ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบข้อเสนอแนวทางการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และร่างพระราชบัญญัติฯ และให้แจ้งเวียนองค์กรกลางบริหารงานบุคคลประเภทต่างๆ พิจารณา จากนั้น ได้มีการจัดทำเอกสารตามหลักเกณฑ์การร่างกฎหมายและการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฯ และรับฟังความคิดเห็นสาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงาน ก.พ. และเว็บไซต์การรับฟังความคิดเห็นกฎหมายไทย จนกระทั่งมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย

ส่วนที่ ๓

การบรรยายหัวข้อเรื่อง “จริยธรรมความโปร่งใส และการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในองค์กร” และหัวข้อเรื่อง “การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ”

กิจกรรมการบรรยายหัวข้อเรื่อง “จริยธรรมความโปร่งใส และการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในองค์กร” โดย นายชาติ ทองสารี ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และหัวข้อเรื่อง “การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ” โดย นางสาวชนิดา อาคมวิวัฒน์ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบและวิชาการ สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

• หัวข้อเรื่อง “จริยธรรมความโปร่งใส และการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในองค์กร” โดย นายชาติ ทองสารี ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การป้องกันการทุจริต

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันนับเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ กระบวนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการที่จะป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ การทุจริตหรือประพฤตินิষอบในภาครัฐ โดยให้ความรู้กับภาคประชาชน รวมถึงส่งเสริมสิทธิในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพื่อให้มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เสริมสร้างการบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับองค์กรทุกภาคส่วนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ

การเปิดเผยบัญชีทรัพย์สิน

การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นมาตรการหนึ่งในการตรวจสอบป้องกันการฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องยื่นแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ระบบการแสดงรายได้และทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ระบบการแสดงรายได้และทรัพย์สิน (Income and Asset Disclosure: IAD) ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นมาตรการหนึ่งในการป้องกันการคอร์รัปชัน เพราะผลประโยชน์ที่ได้จากการทุจริตมักถูกแปลงเป็นทรัพย์สินไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง การปิดบังซ่อนเร้นทรัพย์สินที่ได้มาจากการคอร์รัปชันนั้นมีต้นทุน ยังมีทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตมาก ต้นทุนดังกล่าวก็ยิ่งเพิ่มสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว และทำให้เสี่ยงต่อการถูกตรวจสอบพบมากขึ้นด้วยเหตุนี้ ระบบดังกล่าวจึงเป็นกลไกสำคัญที่นานาประเทศใช้เพื่อตรวจสอบการคอร์รัปชันของผู้มีอำนาจในภาครัฐ ผ่านการติดตามตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงการถือครองทรัพย์สินของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการตรวจสอบความร้ายแรงผิดปกติ นอกจากนี้ ในหลายประเทศยังใช้ระบบดังกล่าวเพื่อช่วยป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน (conflict of interest) ของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้อีกด้วย สำหรับประเทศไทย การแสดงรายได้และทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ใช่เรื่องใหม่ เนื่องจากมีการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๔

ผลประโยชน์ทับซ้อน

“ผลประโยชน์ทับซ้อน” ถือได้ว่าปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมาย หรือจริยธรรม ด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐจนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรมจนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวม และทำให้ประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไป

• รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน แบ่งออกเป็น ๗ รูปแบบ ได้แก่

๑. การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits) คือการรับสินบน หรือรับของขวัญ หรือผลประโยชน์ในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมและมีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

๒. การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts) หมายถึง สถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด

๓. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post-employment) หมายถึง การที่บุคลากรออกจากหน่วยงานของรัฐ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกับที่ตนเองเคยมีอำนาจควบคุม กำกับ ดูแล

๔. การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์กรสาธารณะที่ตนสังกัด หรือการรับจ้างเป็นที่ปรึกษาโครงการโดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดในการพิจารณาจากหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่

๕. การรับรู้ข้อมูลภายใน (Inside information) หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะใช้ประโยชน์จากการรู้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของตนเอง

๖. การใช้บุคลากร ทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ของธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage)

๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง (Pork - belling)
เช่น การที่รัฐมนตรีอนุมัติโครงการของกระทรวงไปลงในพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อการทำเสียงเลือกตั้ง

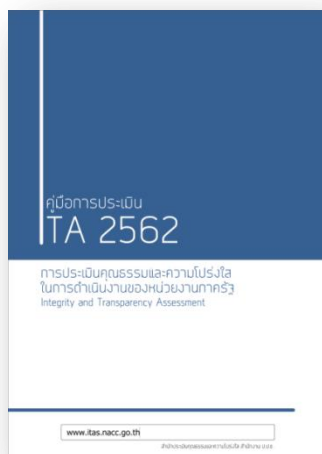
ทั้งนี้ ปัญหาความขัดแย้งกันในประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม จะเห็นว่าโอกาสความเป็นไปได้ที่จะเกิดปัญหามีสูงมากเพราะปัญหาดังกล่าวมีขอบเขตครอบคลุมพฤติกรรมที่เข้าข่ายความขัดแย้งอย่างกว้างขวาง ดังนั้น กลไกหรือเครื่องมือส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งของผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม คือ การมีหลักคุณธรรมและจริยธรรม ในการทำงานของบุคคลสาธารณะรวมถึงการมีกฎหมายที่สามารถครอบคลุมถึงการกระทำผิดเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนทุกรูปแบบ

• หัวข้อเรื่อง “การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ”

โดย นางสาวชนิดา อาคมวิวัฒน์ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบและวิชาการ สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ โดยถือเป็นการประเมินที่ครอบคลุมหน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศ ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่มีมติเห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ โดยใช้แนวทางและเครื่องมือการประเมินตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด

การประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีการศึกษา ทบทวนการประเมิน ITA ในหลายด้าน เพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งด้านรายละเอียดการประเมินด้านเครื่องมือการประเมิน และด้านวิธีการประเมิน นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส

ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment System: ITAS) ซึ่งนอกจากจะส่งผลให้การประเมิน ITA สามารถดำเนินการ ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ลดภาระของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และลดงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการแล้ว ยังส่งผลให้หน่วยงานที่รับการประเมินได้รับทราบสถานการณ์ด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของตนเอง และสามารถนำผลการประเมินไปสู่การปรับปรุงพัฒนา ด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การประเมิน ITA ถือเป็นเครื่องมือหนึ่ง ที่หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศได้มีส่วนร่วมกันส่งเสริมให้การบริหารราชการของประเทศไทยให้เป็นไปอย่างมีคุณธรรมและความโปร่งใส และส่งผลให้การทุจริตในภาพรวมของประเทศลดน้อยลงไปได้ ไม่มากก็น้อย ซึ่งในระยะยาวก็ยังสามารถสะท้อนถึงการรับรู้ในระดับสากลได้อีกด้วย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

• ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง

- เฝ้าระวัง ตรวจสอบ และป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบเพื่อให้การปฏิบัตินโยบายของรัฐ เป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยรัฐจะสนับสนุนในด้านนโยบาย การอำนวยความสะดวกการตรวจสอบต่าง ๆ รวมถึง เสริมสร้างบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลและต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

• ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกันและปราบปราม (๑)

- ให้ส่วนราชการมีการบริหารงานบุคคลที่เป็นไปตามระบบคุณธรรม (Merit System)
- ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้า หน่วยงานของรัฐ หรือผู้บังคับบัญชา มีมาตรการเสริมสร้าง วัฒนธรรมองค์กรในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และบริหารจัดการหน่วยงาน ตามมาตรการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดอย่าง ครบถ้วน และต่อเนื่อง และให้มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงาน (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ตามระเบียบที่ ป.ป.ช. กำหนดเป็นประจำทุกปี

- วางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการเป็นประจำทุกปี
- ให้มีมาตรการแนวทางการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐในการใช้อำนาจที่ได้รับมอบ
- ให้ทุกหน่วยงานของรัฐประกาศ นโยบายไม่รับประโยชน์ใด ๆ จากการ ปฏิบัติหน้าที่
- ให้หน่วยงานเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะ โดยเร่งรัดให้มีดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อทำหน้าที่ ในการเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะ เรื่องร้องเรียน การให้บริการประชาชน รวบรวมและเปิดเผยข้อมูลการร้องเรียน ความพึงพอใจและความโปร่งใสของการให้บริการของหน่วยงานรัฐ

- ให้หน่วยงานรัฐเปิดเผยข้อมูล แผนงานตามนโยบาย แผนการลงทุนของหน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วย แผนการลงทุน ที่ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจรอบวงเงินงบประมาณและงบ ลงทุนที่ได้รับ การจัดสรรแต่ละปี ทุกประเภทรายการ จากทุก แหล่งที่มา พร้อมรายงานผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ของหน่วยงานทุกสิ้นไตรมาส (ทุก ๓ เดือน) เพื่อเผยแพร่ถึงการบริหารงบประมาณของส่วน ราชการ/หน่วยงาน ของรัฐให้เป็นปัจจุบัน

- กำหนดให้ข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของ หน่วยงานของรัฐที่ถูกเปิดเผย ให้อ้างอิงหลักการเปิดเผยตาม แนวทางเดียวกับของภาคีสมาชิก ความร่วมมือเพื่อการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Government Partnership: OGP)

ตัวชี้วัดและเครื่องมือการประเมิน กรอบการประเมินจะประกอบด้วยตัวชี้วัด ๑๐ ตัวชี้วัด

- ๑) การปฏิบัติหน้าที่ (Bribery-Fraud)
- ๒) การใช้งบประมาณ (Budget Misallocation)
- ๓) การใช้อำนาจ (Power Distortion)
- ๔) การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ (Asset Misappropriation)
- ๕) การแก้ไขปัญหาการทุจริต (Anti – Corruption Improvement)
- ๖) คุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน (Service Quality)
- ๗) ประสิทธิภาพการสื่อสารของหน่วยงาน (Communication Efficiency)
- ๘) การปรับปรุงระบบการทำงานของหน่วยงาน (Procedure Improvement)
- ๙) การเปิดเผยข้อมูล (Open Data)
- ๑๐) การป้องกันการทุจริต (Anti – Corruption Practice)

โดยใช้เครื่องมือ ๓ เครื่องมือให้กับหน่วยงานนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขตนเอง

- ๑) แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน Internal Integrity and Transparency Assessment (IIT)
- ๒) แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก External Integrity and Transparency Assessment (EIT)
- ๓) แบบตรวจการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ Open Data Integrity and Transparency Assessment (OIT)

ส่วนที่ ๔

สรุปการประเมินผลโครงการ

โครงการกำหนดแนวทางและมาตรการทางกฎหมายในการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่รัฐให้ปลอดจากการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๓๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๕๗ จากจำนวนกลุ่มเป้าหมาย และมีผู้ตอบแบบประเมินจำนวน ๒๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๒๓ จากผู้เข้าร่วมโครงการ ผลการประเมินโครงการสรุปได้ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการ ดังนี้

๑. ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยค่าสถิติที่ใช้ในการประเมิน
 - ค่าเฉลี่ย
 - ค่าร้อยละ

๒. การอภิปรายผล เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามใช้มาตราส่วนประมาณค่าโดยใช้มาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert) ระดับการวัดเกณฑ์การให้คะแนนของแบบสำรวจใช้มาตราส่วนประมาณค่าโดยใช้มาตราวัด Rating Scale ๕ ระดับ โดยระดับคะแนนสูงสุด หมายถึง ได้รับระดับคะแนนที่ดี โดยการแปลความหมายของระดับความคิดเห็น ใช้ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- คะแนน ๕ หมายถึง มีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- คะแนน ๔ หมายถึง มีความเห็นอยู่ในระดับมาก
- คะแนน ๓ หมายถึง มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนน ๒ หมายถึง มีความเห็นอยู่ในระดับน้อย
- คะแนน ๑ หมายถึง มีความเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายจากคะแนนเฉลี่ยเป็นระดับความคิดเห็น ดังนี้

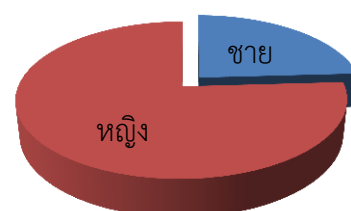
- ๔.๒๑ – ๕.๐๐ แปลความหมายว่า มีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- ๓.๔๑ – ๔.๒๐ แปลความหมายว่า มีความเห็นอยู่ในระดับมาก
- ๒.๖๑ – ๓.๔๐ แปลความหมายว่า มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- ๑.๘๑ – ๒.๖๐ แปลความหมายว่า มีความเห็นอยู่ในระดับน้อย
- ๑.๐๐ – ๑.๘๐ แปลความหมายว่า มีความเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการสำรวจและการประเมินผล

ส่วนที่ ๑ สถานภาพทั่วไป

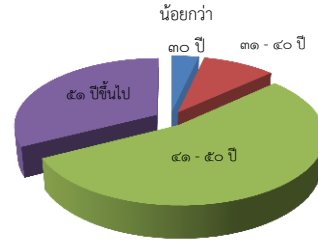
๑. เพศ

ผู้ตอบแบบประเมินเป็นเพศหญิง มีจำนวน ๑๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๙๐ และผู้ตอบแบบประเมินเป็นเพศชาย จำนวน ๖๐ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๔.๑๐

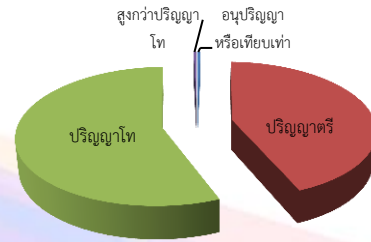
๒. อายุ

ผู้ตอบแบบประเมินในช่วงอายุ ๔๑ - ๕๐ ปี มากที่สุด มีจำนวน ๑๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๒๒ และรองลงมา ช่วงอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕๓ ช่วงอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๖๔ และช่วงอายุน้อยกว่า ๓๐ ปี จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๖๑

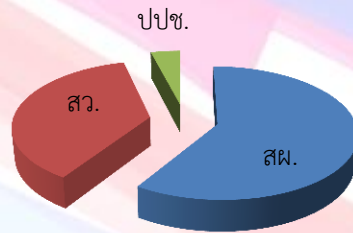
๓. ระดับการศึกษา

ผู้ตอบแบบประเมินจบการศึกษาในระดับปริญญาโท มากที่สุด มีจำนวน ๑๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๘๒ และ รองลงมา จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๓๗ จำนวนน้อยที่สุด จบการศึกษาในระดับ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๐ และจบการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท มีจำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๐

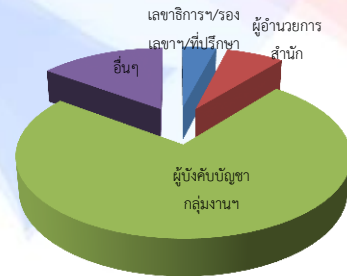
๔. สังกัด

ผู้ตอบแบบประเมินเป็นข้าราชการที่สังกัดสำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีจำนวน ๑๔๗ คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๐๔ ข้าราชการสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๙๕ และข้าราชการสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๑

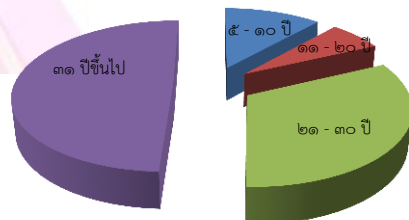
๕. ระดับ

ผู้ตอบแบบประเมินเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับผู้บังคับบัญชา กลุ่มงานมากที่สุด มีจำนวน ๑๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๒๙ รองลงมา ระดับอื่น ๆ จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘๖ และระดับผู้อำนวยการสำนัก จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๘๓ และระดับเลขาธิการ/รองเลขาธิการ/ที่ปรึกษา จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๑

๖. อายุราชการ

ผู้ตอบแบบประเมินมีอายุราชการ ๓๑ ปีขึ้นไป มากที่สุด มีจำนวน ๑๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๓๙ รองลงมา อายุ ราชการ ระหว่าง ๒๑ - ๓๐ ปี จำนวน ๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕๓ อายุราชการระหว่าง ๕ - ๑๐ ปี จำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๕ และน้อยที่สุด อายุราชการ ๑๑ - ๒๐ ปี จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๔๓

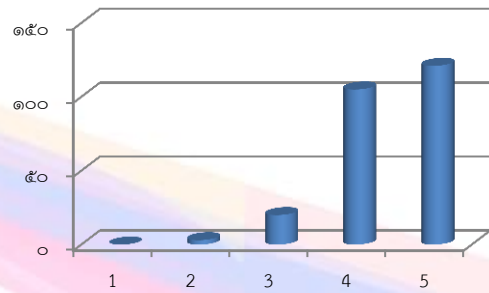
ส่วนที่ ๒ ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

จากแบบประเมินในส่วนของระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบประเมินต่อความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ แบ่งออกเป็น ๓ หัวข้อ ดังนี้

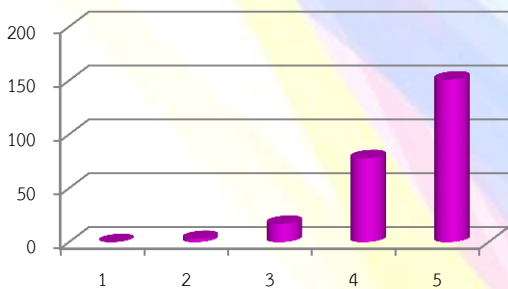
๑. ด้านวิทยากร

๑.๑ เทคนิคการนำเสนอของวิทยากร การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน บรรลุผลสัมฤทธิ์ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ ๔.๓๘ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๖๓

ผู้ตอบแบบประเมินพึงพอใจระดับมากที่สุด มีจำนวน ๑๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๖๐ รองลงมา ระดับมาก จำนวน ๑๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๑๗ ระดับปานกลาง จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๐๓ และระดับน้อย จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๐

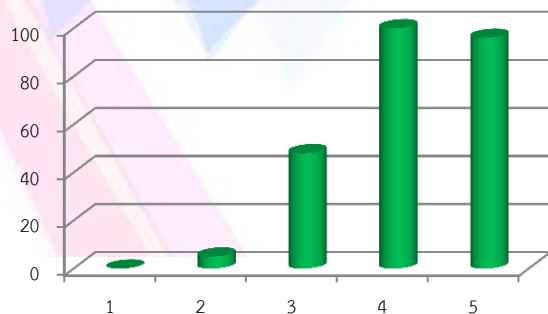
๑.๒ การนำเสนอเนื้อหาสาระครบถ้วนและน่าสนใจ ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา บรรลุผลสัมฤทธิ์ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ ๔.๕๑ คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๒๘

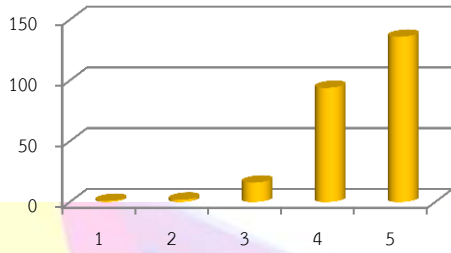
ผู้ตอบแบบประเมินพึงพอใจระดับมากที่สุด มีจำนวน ๑๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๖๔ รองลงมา คือ ระดับมาก จำนวน ๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๓๓ และระดับปานกลาง จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๘๓ และระดับน้อย จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๐

๑.๓ การตอบข้อซักถามในการสัมมนา บรรลุผลสัมฤทธิ์ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ ๔.๑๕ คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๐๕

ผู้ตอบแบบประเมินพึงพอใจระดับมาก มีจำนวน ๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๑๖ รองลงมา ระดับมากที่สุด จำนวน ๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕๕ และระดับปานกลาง จำนวน ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒๘ และระดับน้อย จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๑

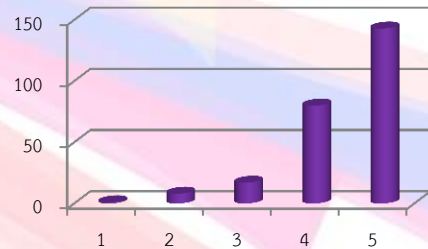
๑.๔ การบริหารเวลาของวิทยากร บรรลุผลสัมฤทธิ์ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ ๔.๔๕ คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๐๘

ผู้ตอบแบบประเมินพึงพอใจระดับมากที่สุด มีจำนวน ๑๓๖ คน คิดเป็น ร้อยละ ๕๔.๖๒ รองลงมา ระดับมากที่สุด จำนวน ๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗๕ ระดับปานกลาง จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๔๓ ระดับน้อย จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๐ และระดับน้อยที่สุด จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๐

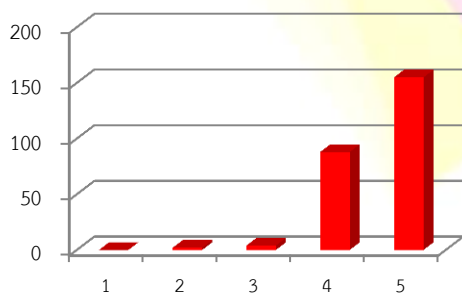
๑.๕ ความพึงพอใจในภาพรวม บรรลุผลสัมฤทธิ์ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ ๔.๔๓ คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๕๙

ผู้ตอบแบบประเมินพึงพอใจระดับมากที่สุด มีจำนวน ๑๔๓ คน คิดเป็น ร้อยละ ๕๗.๔๓ รองลงมา ระดับมากที่สุด จำนวน ๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๑๓ ระดับปานกลาง จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๘๓ ระดับน้อย จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๑ และระดับน้อยที่สุด จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๐

๒. ด้านสถานที่/ระยะเวลา

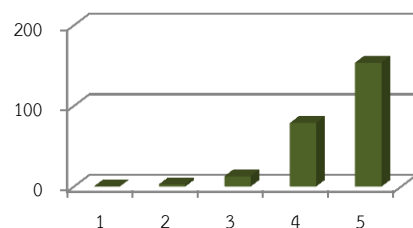
๒.๑ สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม บรรลุผลสัมฤทธิ์ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ ๔.๕๙ คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๘๑

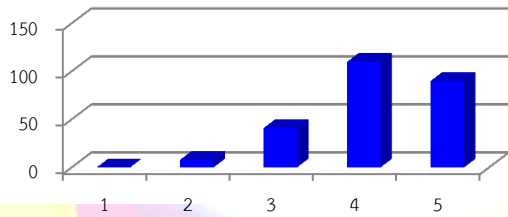
ผู้ตอบแบบประเมินพึงพอใจระดับมากที่สุด มีจำนวน ๑๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๒๕ รองลงมา ระดับมากที่สุด จำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๓๔ ระดับปานกลาง จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๖๑ และระดับน้อย จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๐

๒.๒ ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ บรรลุผลสัมฤทธิ์ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ ๔.๕๔ คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๘๔

ผู้ตอบแบบประเมินพึงพอใจระดับมากที่สุด มีจำนวน ๑๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๘๕ รองลงมา ระดับมากที่สุด จำนวน ๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๗๓ ระดับปานกลาง จำนวน ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๒ และระดับน้อย จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๐

๒.๓ ระยะเวลาที่มีความเหมาะสม บรรลุผลสัมฤทธิ์ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ ๔.๑๓ คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๖๕

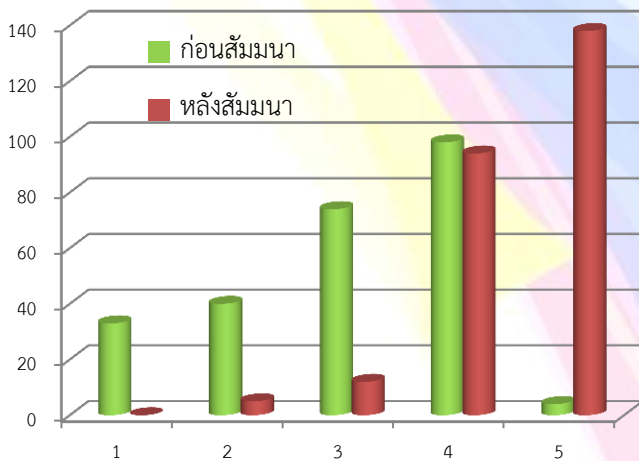

ผู้ตอบแบบประเมินพึงพอใจระดับมาก มีจำนวน ๑๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๑๘ รองลงมา ระดับมากที่สุด จำนวน ๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๑๔ ระดับปานกลาง จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔๗ และระดับน้อย จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๑

๓. ด้านเนื้อหา/การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

๓.๑ ความรู้ความเข้าใจ “ก่อน” การสัมมนา ความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบประเมินต่อการกำหนดแนวทางและมาตรการทางกฎหมายในการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่รัฐให้ปลอดจากการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๐ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐

ผู้ตอบแบบประเมินมีระดับความรู้ความเข้าใจ “ก่อน” การสัมมนาฯ ระดับมาก มีจำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๓๖ รองลงมา ระดับปานกลาง จำนวน ๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๗๒ ระดับน้อย จำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๐๖ ระดับน้อยที่สุด จำนวน ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒๕ และระดับมากที่สุด จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๖๑

“ค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมินภายหลังการสัมมนา มีระดับความรู้ ความเข้าใจ มากกว่า ก่อนการสัมมนา ๑.๔๗ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๓๒”

๓.๒ ความรู้ความเข้าใจ “หลัง” การสัมมนา ความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบประเมินต่อการกำหนดแนวทางและมาตรการทางกฎหมายในการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่รัฐให้ปลอดจากการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๗ คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๓๒

ผู้ตอบแบบประเมินมีระดับความรู้ความเข้าใจ “หลัง” การสัมมนาฯ ระดับมากที่สุด มีจำนวน ๑๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๔๒ รองลงมา ระดับมาก จำนวน ๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗๕ ระดับปานกลาง จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๒ และระดับน้อย จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๖

๓.๓ ท่านได้รับความรู้ แนวคิด ทักษะ และประสบการณ์ใหม่ ๆ ในการสัมมนา ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๖ คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๑๓

ผู้ตอบแบบประเมินมีความคิดเห็นระดับมาก มีจำนวน ๑๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕๖ รองลงมา ระดับมากที่สุด จำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๓๖ ระดับปานกลาง จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔๗ และระดับน้อย จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๖๑

๓.๔ ท่านสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๙ คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๘๐

ผู้ตอบแบบประเมินมีความคิดเห็นระดับมากที่สุด มีจำนวน ๑๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๔๑ รองลงมา ระดับมาก จำนวน ๑๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๑๗ และระดับปานกลาง จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๒

๓.๕ ท่านสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๙ คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๘๖

ผู้ตอบแบบประเมินมีความคิดเห็นระดับมาก มีจำนวน ๑๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๙๘ รองลงมา ระดับมากที่สุด จำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๓๖ ระดับปานกลาง จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒๔ และระดับน้อย จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๒

๓.๖ รูปแบบการสัมมนาครั้งนี้มีความเหมาะสม ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๖ คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๑๖

ผู้ตอบแบบประเมินมีความคิดเห็นระดับมากที่สุด มีจำนวน ๑๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๘๖ รองลงมา ระดับมาก จำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๙๑ ระดับปานกลาง จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๔๓ และระดับน้อย จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๐

ส่วนที่ ๓ ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้ตอบแบบประเมินมีความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่นๆ แบ่งออกเป็น ๒ หัวข้อ ดังนี้

๑. หากมีการจัดสัมมนาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความโปร่งใสในครั้งต่อไป ควรจัดในหัวข้อใด และรูปแบบใด

ผู้ตอบแบบประเมินมีความคิดเห็นว่าการจัดสัมมนาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความโปร่งใส ในครั้งต่อไป ควรจัดในหัวข้อใดดังต่อไปนี้

๑.๑ ความซื่อสัตย์สุจริต

๑.๒ ความสามัคคีและความรับผิดชอบ

๑.๓ ความโปร่งใสของเจ้าหน้าที่รัฐสภา โดยใช้ตัวอย่างถ่ายทอดจากประสบการณ์จริง เพื่อให้เกิดการเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น และสามารถนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติจริงได้

๑.๔ ระบบคุณธรรม

๑.๕ บทบาทของผู้บริหาร และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมขององค์กร

๑.๖ ความล้มเหลวในการตรวจสอบกรณีทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

๑.๗ การตระหนักรู้เรื่องความเสี่ยงต่อการทุจริตในองค์กร และข้อควรระวังต่างๆ

๑.๘ การสร้างองค์กรคุณธรรม

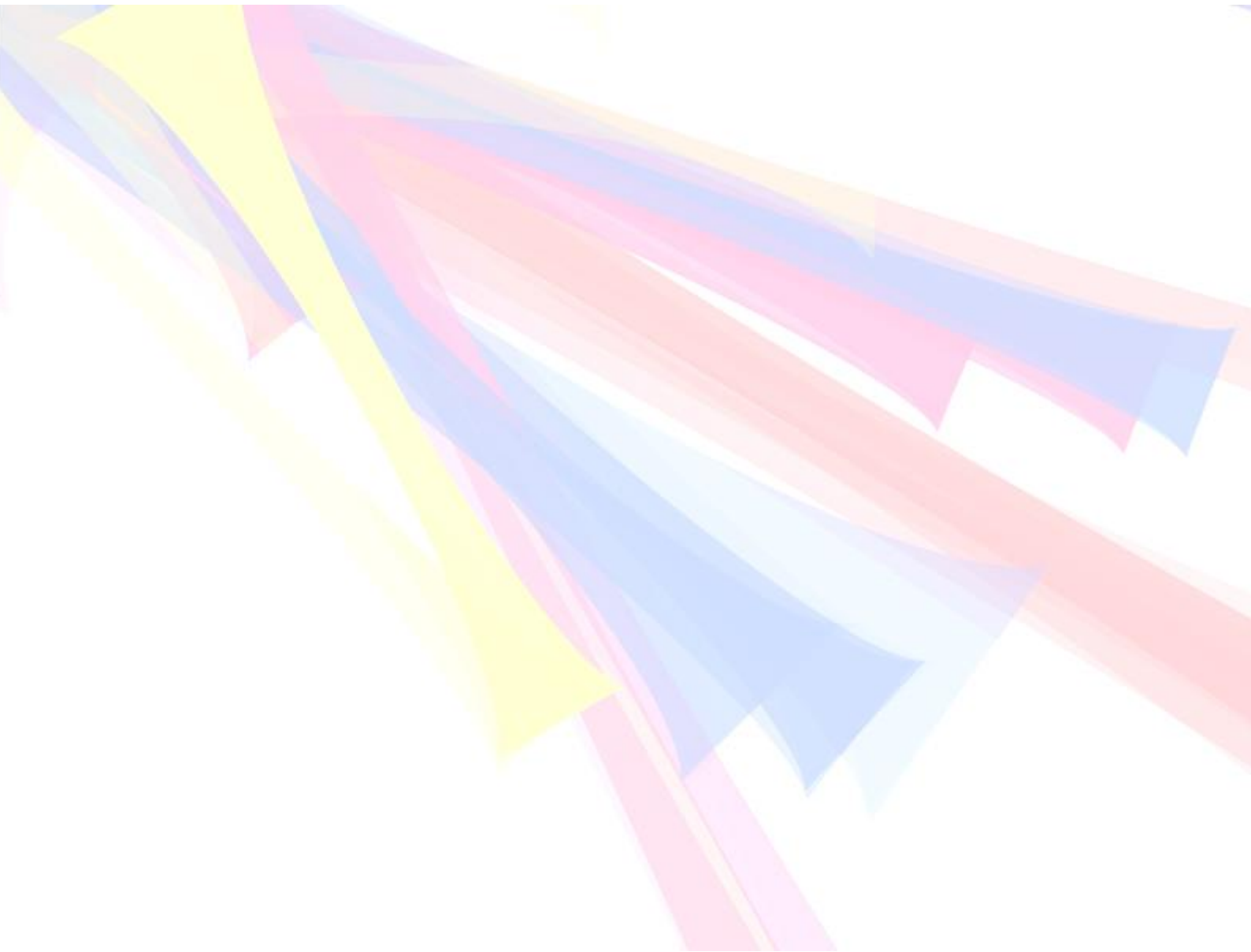
๑.๙ มาตรการบังคับตามประมวลจริยธรรม

๑.๑๐ การหาแนวทางขับเคลื่อนหรือแนวปฏิบัติที่จะทำให้มาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมมีผลสัมฤทธิ์
ที่จับต้องได้และเกิดประโยชน์แก่สำนักงานฯอย่างแท้จริง

๒. อื่นๆ (โปรดระบุ) ผู้ตอบแบบประเมินมีข้อเสนอแนะดังนี้

๒.๑ ควรเพิ่มเวลา มากขึ้น และมีกิจกรรมให้แสดงความคิดเห็น

๒.๒ ควรให้ระดับผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าร่วมสัมมนาด้วย

ส่วนที่ ๕

ข้อเสนอแนะ (ร่าง) ประมวลจริยธรรม ของเจ้าหน้าที่รัฐสภา โดยเปรียบเทียบมาตรฐานทางจริยธรรม ตาม พ.ร.บ. มาตรฐานจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรฐานทางจริยธรรมของ ข้าราชการรัฐสภาตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปัจจุบัน)

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะ/ประเด็นที่จะปรับปรุง ในแต่ละข้อตาม (ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภา โดยมีข้อเสนอแนะพอสรุปได้ดังนี้

- ข้อ ๔ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ โดยมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่เพื่อสนองคุณของแผ่นดิน รักษาประโยชน์ของประเทศชาติ ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มเติมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภาให้มีการสอดส่องและรายงานพฤติกรรมอันเป็นการละเมิดหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อจริยธรรม และปรับแก้ไขข้อความ “เพื่อสนองคุณแผ่นดิน” เป็นเพื่อตอบแทนคุณแผ่นดิน” และในแต่ละข้อของ (ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภา คำว่า “เจ้าหน้าที่รัฐสภา” ควรใช้คำว่า “ข้าราชการรัฐสภา” เหมือนเดิมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา

- ข้อ ๖ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน โดยไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่นมาประกอบการใช้ดุลยพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้นหรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดหรือดำรงตำแหน่งใด หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบตามหน้าที่ของตน

ข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มเติมข้อความตอนท้ายว่า “ตามหน้าที่ของตนและมีจิตสาธารณะ”

- ข้อ ๗ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องรู้จักสามัคคี และต้องภักดีต่อองค์กร โดยเชิดชูองค์กร ปฏิบัติงานโดยยึดมั่นเป้าหมายขององค์กรเป็นหลัก ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี รักษาวัฒนธรรมและภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร รวมทั้งเคารพสถานที่และช่วยกันรักษาความสงบเรียบร้อยในองค์กร

ข้อเสนอแนะ ควรพิจารณาการเคารพสถานที่ที่มีความหมายเพื่อมุ่งประสงค์จะให้บุคลากรปฏิบัติอย่างไรและควรเปรียบเทียบกับส่วนราชการอื่นว่ามีการกำหนดไว้อย่างไร และขอแก้ไขข้อความ “ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร” เป็น “ภาพลักษณ์ที่ดีของราชการ”

- ข้อ ๑๐ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และชอบด้วยกฎหมาย โดยยึดมั่นในหลักการและถือปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ยึดหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพในการปฏิบัติงาน กล่าวคือ กล่าวทำ และกล่าวรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มุ่งที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม โดยปราศจากอคติ และไม่ยอมโอนอ่อนผ่อนตามอิทธิพลใด ๆ

ข้อเสนอแนะ ควรกำหนดแนวทางการคุ้มครองและป้องกันเพื่อสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่รัฐสภาให้ปฏิบัติงานถูกต้องตามระเบียบ และกล่าวยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องอย่างชัดเจน ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา (ข้อ ๒๐-๒๓) และควรเพิ่มข้อความ “ต้องยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง” เป็น “ต้องกล้าตัดสินใจยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง”

• ข้อ ๑๑ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลางทางการเมือง มีจิตให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา และประชาชน ด้วยอัธยาศัยไมตรี โดยไม่เลือกปฏิบัติ พร้อมให้บริการอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ ขอปรับข้อความเป็น “เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของความเป็นกลางและไม่เลือกปฏิบัติ ไม่มีพฤติกรรมอันปรากฏในทางสาธารณะไม่ว่าจะในหรือนอกเวลาราชการที่อาจสร้างความเคลือบแคลงสงสัยในมิติของความเป็นกลางหรือการเลือกปฏิบัติ”

• ข้อ ๑๔ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องเสียสละ มีความขยันหมั่นเพียร อุทิศเวลาให้งานอย่างเต็มที่ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ มีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและผู้อื่น โดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนอื่นใด

ข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มคำว่า “จิตอาสา” หรือใช้คำว่า “จิตอาสา” แทนคำว่า “จิตสาธารณะ”

• ข้อ ๑๕ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องประหยัด โดยการใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการ และสิทธิประโยชน์ที่ราชการจัดให้อย่างคุ้มค่าสมประโยชน์ของทางราชการ รวมทั้งไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มเติมข้อความ “เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องไม่นำอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัว มาร่วมใช้สาธารณูปโภคหรือทรัพยากรของทางราชการอันมีผลให้ส่วนราชการมีต้นทุนค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น”

• ข้อ ๑๖ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา และไม่กระทำการเลียงประมวลจริยธรรมนี้

ข้อเสนอแนะ ขอปรับเปลี่ยนข้อความ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างเคร่งครัดและไม่ละเว้นต่อข้อบัญญัติตามประมวลจริยธรรมนี้เป็นการปฏิบัติตามที่ไม่อาจละเว้นหรือเพิกเฉยได้ ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเพื่อเป็นแบบอย่างและสร้างภาพลักษณ์แก่องค์กรในด้านนิติบัญญัติ

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะ/ประเด็นปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการที่ผ่านในการบังคับใช้มาตรฐานทางจริยธรรม โดยมีข้อเสนอแนะพอสรุปได้ดังนี้

ปัญหา/อุปสรรค

- ข้าราชการขาดความสนใจในการรับรู้ ไม่ให้ความสำคัญกับประมวลจริยธรรม อีกทั้งขาดบทลงโทษที่ชัดเจนกับผู้กระทำความผิด

- การเข้าถึงและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรมเป็นเรื่องยาก

- พบพฤติกรรมผู้ไม่กระทำตามจริยธรรมไม่มีการรายงาน

แนวทางการแก้ไข

- ส่งเสริมบุคลากรที่มีจริยธรรมที่ดีให้เป็นต้นแบบอย่างต่อเนื่อง

- ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เสียงตามสาย

- ควรติดตาม รวบรวม วิเคราะห์ผลการบังคับมาตรฐานทางจริยธรรมฯ ที่ผ่านมาเพื่อนำมาปรับปรุงและแก้ไขปัญหา เพื่อกำหนดแนวทางในการทำงานเชิงรุกให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

- ควรเผยแพร่แสดงผลของการไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมให้ทราบโดยทั่วกัน

- ควรหยิบยกพฤติกรรมหรือการกระทำที่ละเมิดต่อมาตรฐานทางจริยธรรมที่ชัดเจน ว่าเกิดผลอย่างไร เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ควรเพิ่มข้อความประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภาใน หมวด ๓ กลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม ข้อ ๑๗ “ หัวหน้าส่วนราชการสังกัดรัฐสภาต้องดำเนินการให้มีกรรมการจริยธรรมโดยตำแหน่ง ดังนี้ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่กำกับด้านบริหารงานบุคคล ผู้อำนวยการสำนักด้านบุคลากรที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการให้ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

- ควรปรับคำว่า “ต้อง” ใน (ร่างประมวลจริยธรรมฯ) เป็นคำว่า “ควร” เพราะ “ควร” เป็นคำที่ไม่มีสภาพบังคับ คำว่า “ต้อง” หมายถึง ทุกคนต้องปฏิบัติตาม หากไม่ปฏิบัติตามถือว่ามีความผิดต้องได้รับโทษ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงสรุปผลการประเมินผลโครงการ

ตารางผลสรุปการประเมินโครงการ
แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมสัมมนาโครงการกำหนดแนวทาง
และมาตรการทางกฎหมายในการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกรัฐสภา
และเจ้าหน้าที่รัฐให้ปลอดจากการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

โครงการกำหนดแนวทางและมาตรการทางกฎหมายในการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกรัฐสภา และเจ้าหน้าที่รัฐให้ปลอดจากการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ให้ผู้เข้าร่วมโครงการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ประกอบด้วย ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ สถานภาพทั่วไป

ตารางที่ ๑ จำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสำรวจจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	๖๐	๒๔.๑๐
- หญิง	๑๘๙	๗๕.๙๐
รวม	๒๔๙	๑๐๐
อายุ		
- น้อยกว่า ๓๐ ปี	๙	๓.๖๑
- ๓๑ - ๔๐ ปี	๒๔	๙.๖๔
- ๔๑ - ๕๐ ปี	๑๓๕	๕๔.๒๒
- ๕๑ - ๖๐ ปี	๘๑	๓๒.๕๓
รวม	๒๔๙	๑๐๐
การศึกษา		
- อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	๑	๐.๔๐
- ปริญญาตรี	๑๐๘	๔๓.๓๗
- ปริญญาโท	๑๓๙	๕๕.๘๓
- สูงกว่าปริญญาโท	๑	๐.๔๐
รวม	๒๔๙	๑๐๐
สังกัด		
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	๑๔๗	๕๙.๐๔
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	๙๒	๓๖.๙๕
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	๑๐	๔.๐๑
รวม	๒๔๙	๑๐๐

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับตำแหน่ง		
- เลขานุการ/รองเลขานุการ/ที่ปรึกษา	๑๐	๔.๐๑
- ผู้อำนวยการสำนัก	๑๗	๖.๘๓
- ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงาน	๑๘๕	๗๔.๓๐
- อื่นๆ	๓๗	๑๔.๘๖
รวม	๒๔๙	๑๐๐

อายุราชการ		
- ๕ - ๑๐ ปี	๒๙	๑๑.๖๕
- ๑๑ - ๒๐ ปี	๑๖	๖.๔๓
- ๒๑ - ๓๐ ปี	๘๑	๓๒.๕๓
- ๓๑ ปีขึ้นไป	๑๒๓	๔๙.๓๙
รวม	๒๔๙	๑๐๐

ส่วนที่ ๒ ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

จากแบบสอบถามในส่วนของระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบประเมินต่อความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ แบ่งออกเป็น ๓ หัวข้อ คือ ด้านวิทยากร ด้านสถานที่และระยะเวลา และด้านเนื้อหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๒ ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

ลำดับ	ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้	ระดับการรับรู้ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (ร้อยละ)	การแปลความหมาย
		๑	๒	๓	๔	๕		
๑. ด้านวิทยากร								
๑.๑	เทคนิคการนำเสนอของวิทยากร	๐ (๐.๐๐)	๓ (๑.๒๐)	๒๐ (๘.๐๓)	๑๐๕ (๔๒.๑๗)	๑๒๑ (๔๘.๖๐)	๔.๓๘ (๘๗.๖๓)	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
๑.๒	การนำเสนอเนื้อหาสาระครบถ้วนและน่าสนใจ	๐ (๐.๐๐)	๓ (๑.๒๐)	๑๗ (๖.๘๓)	๗๘ (๓๑.๓๓)	๑๕๑ (๖๐.๖๔)	๔.๕๑ (๙๐.๒๘)	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
๑.๓	การตอบข้อซักถามในการสัมมนา	๐ (๐.๐๐)	๕ (๒.๐๑)	๔๘ (๑๙.๒๘)	๑๐๐ (๔๐.๑๖)	๙๖ (๓๘.๕๕)	๔.๑๕ (๘๓.๐๕)	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
๑.๔	การบริหารเวลาของวิทยากร	๑ (๐.๔๐)	๒ (๐.๘๐)	๑๖ (๖.๔๓)	๙๔ (๓๗.๗๕)	๑๓๖ (๕๔.๖๒)	๔.๔๕ (๘๙.๐๘)	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ลำดับ	ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้	ระดับการรับรู้ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (ร้อยละ)	การแปลความหมาย
		๑	๒	๓	๔	๕		
๑.๕	ความพึงพอใจในภาพรวม	๑ (๐.๔๐)	๘ (๓.๒๑)	๑๗ (๖.๘๓)	๘๐ (๓๒.๑๓)	๑๔๓ (๕๗.๔๓)	๔.๔๓ (๘๘.๕๙)	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
๒. ด้านสถานที่/ระยะเวลา								
๒.๑	สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม	๐ (๐.๐๐)	๒ (๐.๘๐)	๔ (๑.๖๑)	๘๘ (๓๕.๓๔)	๑๕๕ (๖๒.๒๕)	๔.๕๙ (๙๑.๘๑)	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
๒.๒	ความพร้อมของอุปกรณ์ไฮดรอลิก	๐ (๐.๐๐)	๓ (๑.๒๐)	๑๓ (๕.๒๒)	๗๙ (๓๑.๗๓)	๑๕๔ (๖๑.๘๕)	๔.๕๔ (๙๐.๘๔)	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
๒.๓	ระยะเวลาที่มีความเหมาะสม	๐ (๐.๐๐)	๘ (๓.๒๑)	๔๑ (๑๖.๔๗)	๑๑๐ (๔๔.๑๘)	๙๐ (๓๖.๑๔)	๔.๑๓ (๘๒.๖๕)	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
๓. ด้านเนื้อหา/การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้								
๓.๑	ความรู้ความเข้าใจ “ก่อน” การสัมมนา	๓๓ (๑๓.๒๕)	๔๐ (๑๖.๐๖)	๗๔ (๒๙.๗๒)	๙๘ (๓๙.๓๖)	๔ (๑.๖๑)	๓.๐๐ (๖๐.๐๐)	มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง
๓.๒	ความรู้ความเข้าใจ “หลัง” การสัมมนา	๐ (๐.๐๐)	๕ (๒.๐๑)	๑๒ (๔.๘๒)	๙๔ (๓๗.๗๕)	๑๓๘ (๕๕.๔๒)	๔.๔๗ (๘๙.๓๒)	มีความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด
๓.๓	ความรู้ แนวคิด ทักษะ และประสบการณ์ใหม่ๆ ในการสัมมนา	๐ (๐.๐๐)	๙ (๓.๖๑)	๔๑ (๑๖.๔๗)	๑๐๑ (๔๐.๕๖)	๙๘ (๓๙.๓๖)	๔.๑๖ (๘๓.๑๓)	มีความเห็นอยู่ในระดับมาก
๓.๔	การนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	๐ (๐.๐๐)	๐ (๐.๐๐)	๑๑ (๔.๔๒)	๑๐๕ (๔๒.๑๗)	๑๓๓ (๕๓.๔๑)	๔.๔๙ (๘๙.๘๐)	มีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
๓.๕	การนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้	๐ (๐.๐๐)	๑๑ (๔.๔๒)	๒๘ (๑๑.๒๔)	๑๑๒ (๔๔.๙๘)	๙๘ (๓๙.๓๖)	๔.๔๕ (๘๙.๐๐)	มีความเห็นอยู่ในระดับมาก
๓.๖	รูปแบบการสัมมนาครั้งนี้มีความเหมาะสม	๐ (๐.๐๐)	๒ (๐.๘๐)	๑๖ (๖.๔๓)	๗๒ (๒๘.๙๑)	๑๕๙ (๖๓.๘๖)	๔.๕๖ (๙๑.๑๖)	มีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ภาคผนวก ข

ตารางผลสรุปรายละเอียดข้อเสนอแนะ
(ร่าง) ประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภา
โดยเปรียบเทียบมาตรฐานทางจริยธรรมตาม พ.ร.บ.
มาตรฐานจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒
และมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการรัฐสภา
ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปัจจุบัน)

การจัดโครงการกำหนดแนวทางและมาตรการทางกฎหมายในการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่รัฐให้ปลอดจากการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมโครงการได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ (ร่าง) ประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภา โดยเปรียบเทียบมาตรฐานทางจริยธรรมตาม พ.ร.บ. มาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการรัฐสภาตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปัจจุบัน) ตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

มาตรฐานทางจริยธรรมตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒	มาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการรัฐสภาตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปัจจุบัน)	จริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภาตาม (ร่าง) ประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่รัฐสภา (หลังรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการจริยธรรมฯ)	ข้อเสนอแนะ/ประเด็นที่จะปรับปรุง
มาตรา ๕ มาตรฐานทางจริยธรรม คือ หลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย			
(๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	ข้อ ๓ ข้าราชการรัฐสภาต้องจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ โดยมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่เพื่อสนองคุณของแผ่นดิน รักษาประโยชน์ ของประเทศชาติ ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	ข้อ ๔ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ โดยมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่เพื่อสนองคุณของแผ่นดิน รักษาประโยชน์ของประเทศชาติ ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	- เพิ่มเติมในส่วนของจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภาให้มีการสอดส่องและรายงานพฤติกรรมอันเป็นการละเมิดหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ - ในส่วนจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภา ควรปรับแก้ไขถ้อยคำในข้อ ๔ จาก “เพื่อสนองคุณแผ่นดิน” เป็น “เพื่อตอบแทนคุณแผ่นดิน”
	ข้อ ๔ ข้าราชการรัฐสภาต้องยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยยอมรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของส่วนรวม รวมถึงคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย อีกทั้ง ไม่ดำเนินการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ระบบการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยยอมรับฟังและยอมรับความคิดเห็น ของส่วนรวม รวมถึงคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย อีกทั้งไม่ดำเนินการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ระบบการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	ไม่มีข้อเสนอแนะ/ประเด็นที่จะปรับปรุงเพิ่มเติม

<p>มาตรฐานทางจริยธรรม ตามพระราชบัญญัติ มาตรฐาน ทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒</p>	<p>มาตรฐานทางจริยธรรม ของข้าราชการรัฐสภา ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการ รัฐสภา และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปัจจุบัน)</p>	<p>จริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภา ตาม (ร่าง) ประมวลจริยธรรม เจ้าหน้าที่รัฐสภา (หลังรับฟังความคิดเห็นของ คณะกรรมการจริยธรรมฯ)</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/ ประเด็นที่จะปรับปรุง</p>
<p>(๔) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ</p>	<p>ข้อ ๕ ข้าราชการรัฐสภาต้องยึดถือ ประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่า ประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ ทับซ้อน โดยไม่นำความสัมพันธ์ ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่นมา ประกอบการใช้ดุลยพินิจให้เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้นหรือปฏิบัติ ต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่น และ ไม่กระทำการใดหรือดำรงตำแหน่งใด หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือ สงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวม ที่อยู่ในความรับผิดชอบตามหน้าที่ ของตน</p>	<p>ข้อ ๖ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องยึดถือ ประโยชน์ของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มี ผลประโยชน์ทับซ้อน โดยไม่นำ ความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อ บุคคลอื่นมาประกอบการใช้ดุลย พินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ บุคคลนั้นหรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้น ต่างจากบุคคลอื่น และไม่กระทำ การใดหรือดำรงตำแหน่งใด หรือ ปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลง หรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบ ตามหน้าที่ของตน</p>	<p>ประเด็นที่จะปรับปรุง เพิ่มเติม เพิ่มข้อความ สุดท้าย “ตามหน้าที่ ของตนและมีจิต สาธารณะ”</p>
<p>(๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทาง ราชการ</p>	<p>ข้อ ๖ ข้าราชการรัฐสภาต้องภักดี ต่อองค์กร โดยเชิดชูองค์กร ปฏิบัติงานโดยยึดมั่นเป้าหมาย ขององค์กรเป็นหลัก รักษาวัฒนธรรม และภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร รวมทั้ง เคารพสถานที่และช่วยกันรักษา ความสงบเรียบร้อยในองค์กร</p>	<p>ข้อ ๗ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องรู้จัก สามัคคี และต้องภักดีต่อองค์กร โดยเชิดชูองค์กร ปฏิบัติงานโดย ยึดมั่นเป้าหมายขององค์กรเป็น หลัก ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี รักษาวัฒนธรรมและภาพลักษณ์ที่ ดีขององค์กร รวมทั้งเคารพสถานที่ และช่วยกันรักษาความสงบเรียบร้อย ในองค์กร</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าหน้าที่รัฐสภา ควรระมัดระวัง พฤติกรรมของตน ทั้งในและนอกเวลา สถานที่ราชการ มิให้ นำไปสู่ความเสื่อมเสีย ทั้งในด้านภาพลักษณ์ ความเป็นราชการและ ภาพลักษณ์องค์กร - ควรพิจารณาว่าการ เคารพสถานที่ มีความหมายเพื่อ มุ่งประสงค์จะให้ บุคลากรปฏิบัติ อย่างไรและควร เปรียบเทียบกับส่วน ราชการอื่นว่ามีการ กำหนดไว้อย่างไร - ปรับข้อความ “ภาพลักษณ์ที่ดีของ องค์กรเป็น ภาพลักษณ์ที่ดีของ ราชการ”
<p>(๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน</p>	<p>ข้อ ๗ ข้าราชการรัฐสภาต้องมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยมุ่งมั่นที่จะทำงานให้เกิดผลดีแก่</p>	<p>ข้อ ๘ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องมุ่งผล สัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มี คุณภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยมุ่งมั่นที่จะทำงานให้เกิดผลดี</p>	<p>ไม่มีข้อเสนอแนะ/ ประเด็นที่จะปรับปรุง เพิ่มเติม</p>

มาตรฐานทางจริยธรรม ตามพระราชบัญญัติ มาตรฐาน ทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒	มาตรฐานทางจริยธรรม ของข้าราชการรัฐสภา ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการ รัฐสภา และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปัจจุบัน)	จริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภา ตาม (ร่าง) ประมวลจริยธรรม เจ้าหน้าที่รัฐสภา (หลังรับฟังความคิดเห็นของ คณะกรรมการจริยธรรมฯ)	ข้อเสนอแนะ/ ประเด็นที่จะปรับปรุง
	องค์กรและประโยชน์ส่วนรวม เน้น การปรับปรุงกลไกการทำงานของ องค์กร ให้มีความโปร่งใสและมี ประสิทธิภาพ รวมถึงมีกลไกให้ ประชาชนสามารถตรวจสอบได้	แก่องค์กรและประโยชน์ส่วนรวม เน้นการปรับปรุงกลไกการทำงาน ขององค์กร ให้มีความโปร่งใสและ มีประสิทธิภาพ รวมถึงมีกลไกให้ ประชาชนสามารถตรวจสอบได้	
(๒) ชื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่	ข้อ ๘ ข้าราชการรัฐสภาต้องรู้จัก สามัคคีมีจิตสำนึกที่ดี ชื่อสัตย์ สุจริต และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดย ยึดมั่นปฏิบัติตนให้อยู่ในหลัก คุณธรรม มีความซื่อตรง ไม่คดโกง ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาไม่ ประพฤติดนเป็นที่เป็นที่เสื่อมเสีย	ข้อ ๙ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องมี จิตสำนึกที่ดี ชื่อสัตย์ สุจริต และมี ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยยึด มั่นปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักคุณธรรม มีความซื่อตรง ไม่คดโกง ปฏิบัติ หน้าที่อย่างตรงไปตรงมาไม่ ประพฤติดนเป็นที่เป็นที่เสื่อมเสีย	ไม่มีข้อเสนอแนะ/ ประเด็นที่จะปรับปรุง เพิ่มเติม
(๓) กล้าตัดสินใจและกระทำ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม	ข้อ ๙ ข้าราชการรัฐสภาต้องยืนหยัด ทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และชอบ ด้วยกฎหมาย โดยยึดมั่นในหลักการ และถือปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่าง เคร่งครัด ยึดหลักวิชาและจรรยา วิชาชีพในการปฏิบัติงาน กล้าคิด กล้าทำ และกล้ารับผิดชอบต่อ ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มุ่งที่ จะกระทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม โดย ปราศจากอคติ และไม่ยอมโอนอ่อน ผ่อนตามอิทธิพลใด ๆ	ข้อ ๑๐ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องยืน หยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และชอบด้วยกฎหมาย โดยยึดมั่น ในหลักการและถือปฏิบัติตามกฎ ระเบียบอย่างเคร่งครัด ยึดหลักวิชา และจรรยาวิชาชีพในการปฏิบัติงาน กล้าคิด กล้าทำ และกล้ารับผิดชอบต่อ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มุ่งที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม โดยปราศจากอคติและไม่ยอมโอน อ่อนผ่อนตามอิทธิพลใด ๆ	- ควรกำหนดแนวทาง การคุ้มครองและ ป้องกัน เพื่อสนับสนุน ให้เจ้าหน้าที่รัฐสภา ปฏิบัติงานถูกต้องตาม ระเบียบและกล้ายืนหยัด ทำในสิ่งที่ถูกต้อง อย่างชัดเจนตาม ประมวลจริยธรรม ข้าราชการรัฐสภา (ข้อ ๒๐ - ๒๓) - ปรับข้อความ “ต้อง ยืนหยัดในสิ่งที่ ถูกต้อง” เป็น “ต้อง กล้าตัดสินใจยืนหยัด ทำในสิ่งที่ถูกต้อง”
(๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็น ธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ	ข้อ ๑๐ ข้าราชการรัฐสภาต้องปฏิบัติ หน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลาง ทางการเมืองมีจิตให้บริการแก่ สมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงาน รัฐสภา และประชาชน ด้วยอัธยาศัย ไมตรี โดยไม่เลือกปฏิบัติพร้อม ให้บริการอยู่เสมอ	ข้อ ๑๑ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้อง ปฏิบัติหน้าที่ด้วย ความเที่ยงธรรม เป็นกลางทางการเมือง มีจิตให้บริการ แก่สมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงาน รัฐสภา และประชาชน ด้วย อัธยาศัยไมตรี โดยไม่เลือกปฏิบัติ พร้อมให้บริการอยู่เสมอ	- เจ้าหน้าที่รัฐสภา ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ของความเป็นกลาง และไม่เลือกปฏิบัติ ไม่มีพฤติกรรม อันปรากฏในทาง สาธารณะ ไม่ว่าจะใน หรือนอกเวลาราชการ ที่อาจสร้างความ เคลือบแคลงสงสัย ในมิติของความเป็นกลาง หรือการเลือกปฏิบัติ

<p>มาตรฐานทางจริยธรรม ตามพระราชบัญญัติ มาตรฐาน ทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒</p>	<p>มาตรฐานทางจริยธรรม ของข้าราชการรัฐสภา ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการ รัฐสภา และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปัจจุบัน)</p>	<p>จริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภา ตาม (ร่าง) ประมวลจริยธรรม เจ้าหน้าที่รัฐสภา (หลังรับฟังความคิดเห็นของ คณะกรรมการจริยธรรมฯ)</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/ ประเด็นที่จะปรับปรุง</p>
	<p>ข้อ ๑๑ ข้าราชการรัฐสภาต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แก่สมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา และประชาชน ภายใต้กรอบของกฎหมายอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงโดยรักษาความลับของทางราชการและความลับอื่นที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือจากผู้มาติดต่อราชการ เว้นแต่การเปิดเผยนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรม หรือการตรวจสอบตามที่กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับกำหนด และปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ</p>	<p>ข้อ ๑๒ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แก่สมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา และประชาชน ภายใต้กรอบของกฎหมายอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง โดยรักษาความลับของทางราชการและความลับอื่นที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือจากผู้มาติดต่อราชการ เว้นแต่การเปิดเผยนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรม หรือการตรวจสอบตามที่กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับกำหนด และปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ</p>	<p>ไม่มีข้อเสนอแนะ/ ประเด็นที่จะปรับปรุง เพิ่มเติม</p>
	<p>ข้อ ๑๒ ข้าราชการรัฐสภาต้องให้เกียรติแก่สมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ประชาชนผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และไม่ก้าวก่ายสิทธิส่วนบุคคลหรือเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น</p>	<p>ข้อ ๑๓ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องให้เกียรติแก่สมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ประชาชนผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และไม่ก้าวก่ายสิทธิส่วนบุคคลหรือเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น</p>	<p>ไม่มีข้อเสนอแนะ/ ประเด็นที่จะปรับปรุง เพิ่มเติม</p>
	<p>ข้อ ๑๓ ข้าราชการรัฐสภาต้องเสียสละ มีความขยัน หมั่นเพียร อุทิศเวลาให้ทำงานอย่างเต็มที่ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและผู้อื่น โดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนอื่นใด</p>	<p>ข้อ ๑๔ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องเสียสละ มีความขยัน หมั่นเพียร อุทิศเวลาให้ทำงานอย่างเต็มที่ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ มีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและผู้อื่น โดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนอื่นใด</p>	<p>- เจ้าหน้าที่รัฐสภาควรมีความรู้เท่าทันสถานการณ์และคาดการณ์ปริมาณภารกิจงานล่วงหน้า เพื่อที่จะได้เตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ - คำว่า “จิตอาสา” หรือใช้คำว่าจิตอาสา แทนคำว่า “จิตสาธารณะ”</p>
	<p>ข้อ ๑๔ ข้าราชการรัฐสภาต้องประหยัด โดยการใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการ และสิทธิประโยชน์ที่ราชการจัดให้อย่างคุ้มค่าสมประโยชน์ของทางราชการ รวมทั้งไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น</p>	<p>ข้อ ๑๕ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้องประหยัด โดยการใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการ และสิทธิประโยชน์ที่ราชการจัดให้อย่างคุ้มค่า สมประโยชน์ของทางราชการ รวมทั้งไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น</p>	<p>- เจ้าหน้าที่รัฐสภาไม่นำอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวมาร่วมใช้ สาธารณูปโภคหรือทรัพยากรของทางราชการอันมีผลให้ส่วนราชการมีต้นทุนค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น</p>

<p>มาตรฐานทางจริยธรรม ตามพระราชบัญญัติ มาตรฐาน ทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒</p>	<p>มาตรฐานทางจริยธรรม ของข้าราชการรัฐสภา ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการ รัฐสภา และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปัจจุบัน)</p>	<p>จริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภา ตาม (ร่าง) ประมวลจริยธรรม เจ้าหน้าที่รัฐสภา (หลังรับฟังความคิดเห็นของ คณะกรรมการจริยธรรมฯ)</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/ ประเด็นที่จะปรับปรุง</p>
<p>มาตรฐานทางจริยธรรมตาม วรรคหนึ่ง ให้ใช้เป็นหลัก สำคัญในการจัดทำประมวล จริยธรรมของหน่วยงานของ รัฐที่กำหนดเป็นหลักเกณฑ์ ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ ของรัฐ เกี่ยวกับสภาพ คุณงาม ความดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้อง ยึดถือสำหรับการปฏิบัติงาน การตัดสินใจที่ถูกต้อง การปฏิบัติที่ควรกระทำ หรือไม่ควรกระทำ ตลอดจน การดำรงตนในการกระทำ ความดีหรือละเว้นความชั่ว</p>	<p>ข้อ ๑๕ ข้าราชการรัฐสภาต้องปฏิบัติ ตามประมวลจริยธรรมอย่าง ตรงไปตรงมา และไม่กระทำการเสีย ประมวลจริยธรรมนี้ ข้าราชการรัฐสภาเมื่อรู้หรือพบ เห็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ ข้าราชการรัฐสภามีหน้าที่ต้อง รายงานการฝ่าฝืนดังกล่าวพร้อม พยานหลักฐาน (ถ้ามี) ต่อหัวหน้า ส่วนราชการสังกัดรัฐสภาหรือ คณะกรรมการจริยธรรมข้าราชการ รัฐสภาโดยพลัน</p>	<p>ข้อ ๑๖ เจ้าหน้าที่รัฐสภาต้อง ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่าง ตรงไปตรงมา และไม่กระทำการ เสียประมวลจริยธรรมนี้ เจ้าหน้าที่รัฐสภาเมื่อรู้หรือพบ เห็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ เจ้าหน้าที่รัฐสภามีหน้าที่ต้อง รายงานการฝ่าฝืนดังกล่าวพร้อม พยานหลักฐาน (ถ้ามี) ต่อหัวหน้า ส่วนราชการสังกัดรัฐสภาหรือ คณะกรรมการจริยธรรมโดยพลัน</p>	<p>- ขอปรับเปลี่ยน ข้อความวรรคแรก เป็น เจ้าหน้าที่รัฐสภา ต้องปฏิบัติตาม ประมวลจริยธรรม อย่างเคร่งครัดและ ไม่ละเว้นต่อข้อบัญญัติ ตามประมวลจริยธรรมนี้ เป็นการปฏิบัติตาม ที่ไม่อาจละเว้นหรือ เพิกเฉยได้ ต้องปฏิบัติ อย่างเคร่งครัดเพื่อ เป็นแบบอย่างและ สร้างภาพลักษณ์แก่ องค์กรในต้นมติบัญญัติ</p>
<p>การดำเนินการที่ผ่านมาท่าน เห็นว่าปัญหา อุปสรรค ใน การบังคับใช้มาตรฐานทาง จริยธรรม อย่างไรบ้าง และมี แนวทางแก้ไข อย่างไร</p>			<p><u>ปัญหา/อุปสรรค</u> ๑. ข้าราชการขาด ความสนใจในการรับรู้ และไม่ได้ให้ความสำคัญ กับประมวลจริยธรรม และการไม่เห็นผล ในทางปฏิบัติอย่าง เป็นรูปธรรม ขาดบทลงโทษที่ชัดเจน กับผู้กระทำความผิด มาตรฐานทางจริยธรรม ๒. การเข้าถึงและสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับ มาตรฐานทางจริยธรรม กฎหมายเป็นเรื่องยาก ๓. ไม่มีการรายงาน การไม่กระทำการ ตามจริยธรรมเมื่อเห็น พฤติกรรมดังกล่าว เพราะไม่ต้องการเข้า ไปมีส่วนในการสอบสวน แนวทางในการแก้ไข ๑. ควรเน้นถึงการ ปลูกฝังจิตใต้สำนึกให้ เกรงกลัวต่อการกระทำ ที่ไม่ถูกต้องทางจริยธรรม อาทิ ควรส่งเสริม</p>

<p>มาตรฐานทางจริยธรรม ตามพระราชบัญญัติ มาตรฐาน ทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒</p>	<p>มาตรฐานทางจริยธรรม ของข้าราชการรัฐสภา ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการ รัฐสภา และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปัจจุบัน)</p>	<p>จริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภา ตาม (ร่าง) ประมวลจริยธรรม เจ้าหน้าที่รัฐสภา (หลังรับฟังความคิดเห็นของ คณะกรรมการจริยธรรมฯ)</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/ ประเด็นที่จะปรับปรุง</p>
			<p>บุคลากรที่มีจริยธรรม ที่ดีให้เป็นต้นแบบโดย ต้องดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง ทำให้เป็น รูปธรรมและจริงจัง ๒. ควรเพิ่มช่องทาง การประชาสัมพันธ์ หรือออกแบบเป็น สถานการณ์ เผยแพร่ จัดทำแผ่นพับหรือสื่อ ประชาสัมพันธ์ใน รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เผยแพร่ผ่านเสียงตามสาย ๓. ควรมีการติดตาม รวบรวม วิเคราะห์ผล การบังคับใช้มาตรฐาน ทางจริยธรรมฯ ที่ผ่านมา เพื่อนำมา ปรับปรุงและกำหนด แผนงานโครงการที่ ตอบสนองต่อปัญหา และความต้องการที่ ตรงจุดและควรเน้นใน เชิงวิชาการ ธรรมดา ป้องกันและการ ทำงานเชิงรุกที่เข้มข้น ขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ เจ้าหน้าที่เกิดจิตสำนึก และตระหนักใน ความสำคัญของการ ปฏิบัติตนให้เป็นไป ตามประมวลจริยธรรมฯ ๔. การแสดงให้เห็นถึง ผลของการไม่ปฏิบัติ ตามประมวลจริยธรรม และเผยแพร่ให้ทราบ ทั่วกัน อาทิ แจ้งเวียน คำสั่งลงโทษทางวินัย ให้ข้าราชการทั้งสำนักงาน ได้รับทราบ จะได้ไม่ กระทำตาม ซึ่งเป็น การป้องปรามไปในตัว</p>

<p>มาตรฐานทางจริยธรรม ตามพระราชบัญญัติ มาตรฐาน ทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒</p>	<p>มาตรฐานทางจริยธรรม ของข้าราชการรัฐสภา ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการ รัฐสภา และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปัจจุบัน)</p>	<p>จริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐสภา ตาม (ร่าง) ประมวลจริยธรรม เจ้าหน้าที่รัฐสภา (หลังรับฟังความคิดเห็นของ คณะกรรมการจริยธรรมฯ)</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/ ประเด็นที่จะปรับปรุง</p>
			<p>๕. ควรมีการหยิบยก พฤติกรรมหรือการ กระทำที่เสี่ยงหรือ ละเมิดต่อมาตรฐาน ทางจริยธรรมในเรื่อง ต่างๆ ให้เห็นได้อย่าง ชัดเจน กรณีที่เคย เกิดขึ้นมีผลอย่างไร เพื่อจะได้มีความ เข้าใจมากยิ่งขึ้น</p>
<p>อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>			<p>๑. เพิ่มข้อความใน ประมวลจริยธรรม ข้าราชการรัฐสภา หมวด ๓ กลไกและ ระบบการบังคับใช้ ประมวลจริยธรรม ข้อ ๑๗ ว่า “หัวหน้า ส่วนราชการสังกัด รัฐสภาต้องดำเนินการ ให้มีกรรมการ จริยธรรมโดยตำแหน่ง ดังนี้ รองเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎรที่ กำกับด้านบริหารงาน บุคคล ผู้อำนวยการ สำนักด้านบุคลากร และข้าราชการที่ได้รับ มอบหมายจากหัวหน้า ส่วนราชการให้ทำ หน้าที่ประธานกรรมการ ขับเคลื่อนการปฏิบัติ ตามประมวลจริยธรรม” ๒. ควรปรับคำว่า “ต้อง” ในร่างประมวลฯ เป็น คำว่า “ควร” เนื่องจาก เป็นคำที่ไม่มีสภาพบังคับ เพราะถ้าใช้คำว่าต้อง หมายถึง ทุกคนต้อง ปฏิบัติตาม หากไม่ ปฏิบัติตามถือว่า มีความผิด ต้องได้รับโทษ</p>